

[Bolvig]

menslutninger over styr, fordi vi køber mere og mere kul i Sydafrika.

Jeg synes, det er helt uacceptabelt, at el-sammenslutninger ikke retter sig efter folketingets henstilling fra maj 1978, og totalt uforståeligt, at regeringen finder sig i deres afvisende holdning. Hvis socialdemokratiet blot efterlevede kongresbeslutninger eller gjorde, som man hævder at ville gøre på møder rundt om i landet, ville den tidligere henstilling til elværkerne meget hurtigt blive efterfulgt af et krav.

Det ligger som bekendt ikke regeringen så fjernt at genforhandle koncessionsaftaler. Inden længe udløber elselskabernes koncessioner. Jeg har lyst til at spørge ministeren, om han vil tage skridt til en genforhandling med elselskerne og sørge for, at henstillingen nu også bliver fulgt, for her har regeringen i hvert fald et værdifuldt våben i hænde.

Hvordan tror ministeren det virker, når vi henstiller til det private erhvervsliv at begrænse samkvemmet med Sydafrika og halvoffentlige selskaber samtidig knytter os tættere til det omstridte land? Jeg er enig i denne henstilling til det private erhvervsliv, men så er det fuldstændig urimeligt, at vi lukker øjnene for og faktisk godkender, at offentlige selskaber kan få lov til at øge deres handelssamkvem meget betydeligt.

Er ministeren og regeringen ikke bange for, at vi bliver energifæhængige af Sydafrika? Jeg er overbevist om, at også udenrigsministeren vil erkende, at energifæhængighed også betyder politisk afhængighed, og jeg tvivler meget stærkt på, at vores nuværende udenrigsminister ønsker at være politisk afhængig af Sydafrika og det regime, der findes i Pretoria; det radikale venstre vil i hvert fald gerne have sig det frabedt.

Vi har tidligere diskuteret forslag som dem, VS lægger frem til debat her i dag. Det radikale venstre nærer den samme afsky for det racistiske regime, som VS gør. Vi vil naturligvis meget gerne medvirke til at fremkalde en ændring, men spørgsmålet er jo hvordan. Jeg har på mit partis vegne mange gange bedt regeringen om at tage initiativ til en tilbunds gående drøftelse af, hvilke midler der er mest egnede til at nå målet. Men hidtil har disse appeller været rettet helt uden held.

Vil en økonomisk boykot ryste det hvide samfund, eller bør vi gå den anden vej: at forlange, at alle vestlige firmaer, som arbej-

der i Sydafrika, virker som murbrækkere mod apartheidpolitikken og inden for deres egne vægge totalt ændrer de retningslinjer, som ellers er gældende for arbejdslivet i virksomhederne i Sydafrika? Hvilket resultat vil være bedst? Hvilket resultat bringer os nærmest målet? Hvor afhængigt af importeret olie er Sydafrika? Bør Danmark, Norden, gøre alt, hvad vi kan, for at arbejde for en olieboykot ud fra erkendelsen af, at Sydafrika er et af de mest selvforsynende lande i hele verden, og at det eneste, det er nogenlunde afhængigt af endnu, er olie? Hvis en olieboykot skal iværksættes, må jeg oplyse regeringen og udenrigsministeren om, at så haster det, for i løbet af en forholdsvis kort årrække vil man være i stand til selv at frembringe sin olie, og så er Sydafrika endnu mere vanskeligt at ramme gennem økonomisk boykot.

Jeg har tidligere henstillet til regeringen at overveje det, jeg vil kalde en samkvemsboykot, en samkvemsboykot, som jeg mener netop rammer de hvide, vi ønsker at ramme, uden at ramme det sorte flertal, vi ønsker at støtte, en samkvemsboykot, der går ud på, at vi afbryder enhver form for samkvem med det hvide mindretal, så længe det opretholder sin afskyelige apartheidpolitik. Det kunne være afbrydelse af enhver form for sports-samkvem, og vi kan jo se, at den delvise sportsboykot absolut allerede har haft en virkning i Sydafrika. Det kunne være udveksling af kunstnere og artister, og vi kunne nægte at sælge fjernsynsprogrammer, idet over 80 pct. af alt, hvad der vises i sydafrikansk fjernsyn, er fremstillet i Vesten. Vi kunne forlange visa, hvis hvide sydafrikanere skulle rejse rundt til resten af verden, osv. Hvilken effekt vil en sådan samkvemsboykot have? Det er bare kedeligt, at man ikke får respons fra regeringen, når jeg mener, der er baggrund for, at vi virkelig tilbunds gående drøfter, hvad vi bedst kan gøre. På samme måde som jeg har opfordret regeringen til i det mindste at drøfte – bare drøfte – hvilken virkning det vil have, hvis vi i Danmark, i Norden og i Europa optog kontakter med repræsentanter for den hvide opposition. Der er lidt fjollet i, at den hvide opposition, som arbejder for at ændre raceadskillelseslovene, står sådan lidt uden for det gode selskab – dem vil vi ikke have noget med at gøre – selv om de måske udgør